

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 414/2025-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Národné osvetové centrum**, Námestie SNP 12, Bratislava, zastúpeného Právne centrum, s.r.o., Mýtna 42, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III sp. zn. 64Cb/43/2023 zo 7. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36, čl. 37, čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením mestského súdu, ktorým zrušil rozsudok mestského súdu pre zmeškanie č. k. 64Cb/43/2023-220 z 24. júna 2024 v celom rozsahu. Napadnuté uznesenie mestského súdu navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Súčasne požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej pripojených a zo zapožičaného spisu vyplýva, že žalobca sa (pôvodne v upomínacom konaní) žalobou proti žalovanému sťažovateľovi domáhal zaplataenia istiny 50 000 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenej faktúry. Mestský súd vo veci nariadil pojednávanie na 24. jún 2024. Predvolanie na pojednávanie bolo zástupcovi žalobcu riadne doručené 17. júna 2024 spolu s poučením podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Na predmetné pojednávanie sa dostavil právny zástupca sťažovateľa. Právny zástupca žalobcu a ani žalobca sa na pojednávanie nedostavili, pričom súd bol toho názoru, že svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Súd tak konal v jeho

neprítomnosti a vec rozhodol podľa § 278 CSP na návrh sťažovateľa rozsudkom pre zmeškanie č. k. 64Cb/43/2023-220 z 24. júna 2024 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. Dňa 18. júla 2024 bolo súdu doručené ospravedlnenie neúčasti zástupcu žalobcu na nariadenom pojednávaní. V návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie doručeným súdu 19. augusta 2024 žalobca uviedol ako ospravedlniteľný a nepredvídateľný dôvod zmeškania nariadeného pojednávania akútnu hospitalizáciu v nemocnici (16. máj 2024) s práceneschopnosťou do 28. júna 2024, pričom zástupca žalobcu bol s jediným prístupom do dátovej schránky UPVS. Súd sa stotožnil s názorom žalobcu, konanie právneho zástupcu sa podľa súdu nejavilo ako účelové, s prihliadnutím na doterajšiu aktivitu žalobcu v spore v intenciách daného prípadu posúdil žalobcom uvedené skutočnosti ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní a rozsudok pre zmeškanie napadnutým uznesením zrušil v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ podal po vydaní napadnutého uznesenia ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta nezákonnosť a vecnú nesprávnosť výroku napadnutého uznesenia a absenciu riadneho odôvodnenia. Rozporuje skutkový a právny stav veci, ako to prezentoval žalobca, najmä tým, že:

- a) žalobca nie je v konaní zastúpený právnym zástupcom (advokátom, zamestnancom s právnym vzdelaním), ale tzv. občianskym zástupcom;
- b) predvolanie na pojednávanie bolo doručené fikciou doručenia tak zástupcovi žalobcu (17. júna 2024), ako aj samotnému žalobcovi (8. júna 2024);
- c) žalobca 18. júla 2024 doručil súdu ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní konanom 24. júna 2024 s tým, že bol hospitalizovaný od 16. mája 2024, jeho práceneschopnosť trvala do 28. júna 2024 a tiež že je poverený preberaním elektronickej pošty z elektronickej dátovej schránky žalobcu, pričom túto skutočnosť nijako nepreukázal.

5. Napadnutému rozhodnutiu mestskému súdu vytyka jeho rozpor so skutkovým a s právnym stavom, a to najmä pre tieto skutočnosti:

- a) súd nijakým spôsobom neoveril pravdivosť tvrdenia žalobcu o poverení jeho zástupcu prebrať elektronickej pošty;
- b) neprihliadol na obsah lekárskej prepúšťacej správy, z ktorej vyplýva ukončenie hospitalizácie zástupcu žalobcu 20. mája 2024, a preto zastáva názor, že po ukončení hospitalizácie mal zástupca žalobcu preukázateľne možnosť prevziať poštu – predvolanie expedované 24. mája 2024 – listinne jemu do vlastných rúk, resp. do ním spravovanej elektronickej dátovej schránky žalobcu;
- c) svoj právny záver o prihliadnutí na doterajšiu aktivitu žalobcu v spore súd bližšie nešpecifikoval, pričom aktivita žalobcu predstavovala podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu a na pokračovanie v konaní pred súdom po podaní odporu proti platobnému rozkazu.

6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ tvrdí, že súd nedôvodne zvýhodnil žalobcu, nesprávne aplikoval § 281 CSP, nesprávne a neúplne zistil skutkový a právny stav veci a nesprávne právne posúdil a vyhodnotil dôvody uvádzané žalobcom. Podľa sťažovateľa neboli predložené (označené či inak preukázateľné) také „*ospravedlniteľné dôvody*“, pre ktoré by mal mestský súd zrušiť rozsudok pre zmeškanie. Namieta aj porušenie princípu rovnosti zbraní pre nedoručenie návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku na vyjadrenie sťažovateľovi, ako aj porušenie princípu

právnej istoty pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ak k takémuto postupu neboli naplnené zákonné podmienky v zmysle § 281 CSP. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ cituje judikatúru najvyšších súdnych autorít a súčasne aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv podľa ústavy, listiny a dohovoru označených v bode 1 tohto uznesenia svojvoľným (arbitrárnym), nezákonným a nepreskúmateľným uznesením mestského súdu o zrušení rozsudku pre zmeškanie. Z obsahu sťažnostnej argumentácie možno vyvodit' sťažovateľov nesúhlas s vyhodnotením dôvodu (zdravotné ťažkosti zástupcu žalobcu), pre ktorý sa právny zástupca ospravedlnil zo zmeškania nariadeného pojednávania.

8. Vymedzenie obsahu pojmu „*ospravedlniteľný dôvod*“, ktorý je obsiahnutý v § 281 ods. 1 CSP, je primárne úlohou všeobecného súdu, a to vždy so zreteľom na skutkový kontext posudzovanej veci. Zákonodarca v tomto smere cielene zvolil neurčitý právny pojem, aby so zreteľom na okolnosti toho-ktorého prípadu bolo možné jeho obsah flexibilne prispôbiť konkrétnej situácii, v ktorej sa strany sporu nachádzajú. Je preto iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Z uvedeného vyplýva, že podstatným pre vydanie napadnutého uznesenia je jednak podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a jednak posúdenie ospravedlnenia zo strany súdu (m. m. II. ÚS 369/2018). V danom prípade teda nejde o porušenie zásady kontradiktórnosti, pretože ťažiskovou premennou je v danom štádiu vyhodnotenie tvrdení súdom (m. m. IV. ÚS 423/2023, III. ÚS 239/2025).

9. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia mestského súdu je zrejmé, že okresný súd sa v rámci súdneho prieskumu podľa § 281 ods. 1 CSP zaoberal posúdením existencie ospravedlniteľného dôvodu a dospel k záveru o jeho dôvodnosti (bod 12). Aj keď je myšlienkový postup, ktorý viedol mestský súd k záveru existencie okolnosti hodnej ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní formulovaný stručne, nevyklučuje ústavnú udržateľnosť úvahy o podriadení náhlej hospitalizácie zástupcu žalobcu a na to nadväzujúcej pracovnej neschopnosti pod ospravedlniteľné dôvody podľa § 281 ods. 1 CSP.

10. Na potvrdenie správnosti tohto záveru ústavný súd zdôrazňuje, že inštitút rozsudku pre zmeškanie je určený predovšetkým na prípady úplnej pasivity protistrany, ktorá z tvrdení prezentovaných v ústavnej sťažnosti a ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva. Navyše, namietané uznesenie mestského súdu meritórne a s konečnou platnosťou neriešilo a ani nevyriešilo predmet sporu, a preto nemohlo dôjsť k zásahu do sťažovateľových základných práv, ktorých porušenie namieta. Sťažovateľ môže v pokračujúcom konaní pred všeobecným súdom reálne uplatniť všetky svoje práva.

11. V priamej nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že jeho úlohou je v zásade posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok. To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020). Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými

súdmi. Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola napravitel'ná v ďalšom konaní.

12. Ústavný súd ďalej uvádza, že kritériá prieskumu ústavného súdu v situácii, ak zákonodarca nepovažoval za potrebné podrobiť určitý typ súdnych rozhodnutí prieskumu v rámci systému riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov na úrovni všeobecného súdnictva, odôvodňuje predpoklad, že týmto rozhodnutiam z pohľadu práva na súdnu ochranu zákonodarca neprikladal rovnaký význam ako rozhodnutiam, pri ktorých taký systém kontroly zaviedol. Možno preto konštatovať, že určitá diferenciácia medzi označenými kategóriami rozhodnutí a ich vadami je odôvodnená aj na úrovni ústavnosúdneho prieskumu a rozhodnutia bez predústavnosúdnych prostriedkov nápravy v zásade možno v konaní o ústavnej sťažnosti podrobiť korekcii len v prípadoch ich extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich príslušné konanie [IV. ÚS 423/2023, (ZNaU č. 88/2023)].

13. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, myšlienková úvaha mestského súdu korelujúca s vecnou podstatou § 281 ods. 1 CSP v zrušujúcom uznesení vo vzťahu k rozsudku pre zmeškanie, ktorý treba vnímať ako procesný odklon, nesignalizuje žiaden výkladový excés ani extrémne vybočenie z posudzovaného pravidla a žiadnym spôsobom nenaznačuje to, ako bude spor v konečnom dôsledku vyriešený.

14. Ústavná sťažnosť je preto zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu